

Bolivia: dags för självkritik

Bolivia: dags för självkritik

Efter många analyser som fördömer statskuppen i Bolivia, de fler än 30 mördade och tusentals gripna, är det dags att analysera de fel som gjordes under förändringsprocessen i landet under Morales och ledde fram till kuppen. Fel som utnyttjades av kuppmaakarna och som vi inte ska upprepa.

Denna (själv)kritik utgår från en total uppslutning kring de förändringar som genomfördes i Bolivia under 13 år. Och från en lojalitet med MAS-IPSP och dess ledare Evo Morales, alltid med stöd av vicepresident Alvaro Garcia Linera. Den är förkastar en pervers kritik som kommit från vissa center-vänstergrupper och några latinamerikanska feminister.

Processerna måste man uppleva, man måste känna dem inifrån den deltagande militansen i stadsdelen och inte kritisera utifrån akademiska höga hästar eller från långt håll. Än mindre om denna kritik resulterar i att rättfärdiga statskuppen.

Det pratas mycket om det påstådda misstaget av Evo att genomdriva en ny kandidatur i folkomröstningen 2016. Exempelvis säger en avlönad funktionär att detta är skadan som vår demokrati åsamkats för försöket från Evo Morales att ställa upp ännu en gång. (Mer om det längre ner).

Det första stora misstaget var att sätta in folk som inte var genuina anhängare till förändringsprocessen och som sedan omgående vände ryggen till och gav sitt stöd till kuppregeringen. Att tillsätta medelmåttiga funktionärer, utan politisk medvetenhet, är ett stort misstag. MAS (Evo Morales' parti) blev ett instrument för att klättra socialt. I partiet förekom dessutom också mycket korruption.

Dessa medelmåttor gav upp kampen, de vill vara medelklass och höra till liberalismen. Det var det andra stora misstaget och ett avgörande sådant. Istället för att övertyga dem, förstärktes de i sin reaktionära inställning. Målet borde hela tiden ha varit att vända sig till den hårda kärnan, ursprungsbefolkningens rörelser på landsbygden och inte lita på medelklassen. De var redan förlorade. De såg fördelarna de kunde tillskansa sig, i motsats till de folkliga sektorerna. Medelklassen blev alltmer politiserad och fientlig mot förändringsprocessen under inverkan av medierna.

Det tredje misstaget var att lita på dessa medier. Idag rättfärdigar samtliga medier kuppmaakarna, liksom de ekonomiska eliterna i den rikaste provinsen Santa Cruz. Medierna stödde (Evo Morales') regering så länge denna var stark, men övergav den omedelbart när de såg chansen.

Det fjärde misstaget var att lita på OAS. Att tro, att eftersom det inte var valfusk, så skulle ?USA:s Kolonialdepartement?, OAS ge

oss rätt. Redan för länge sedan varnades vi för att man aldrig kan lita på imperialismen det allra minsta [en hänvisning till ett berömt tal av Che Guevara]. Och detta misstag visade sig vara avgörande för statskuppen. Det tillsammans med en överdriven tro på polisen (som till sin struktur är för en högerkupp) och militären.

Det femte misstaget, för att knyta an till inledningen, var inte att Evo Morales ställde upp igen, utan tidpunkten vid vilken han gjorde det. Ett år efter att han vunnit med 61 procent av rösterna. Och inte på ett tydligt sätt kommunicera varför han ville ställa upp igen ? för att avsluta det han påbörjat med en tydlig plan för att utrota fattigdomen till 2025, Bolivias 200-års jubileum.

Förbudet att ställa upp fanns inte i grundlagen, det var resultatet av styrkeförhållandena i författningskommissionen som tillsattes av högern. Denna höger kunde bara vinna med 51 procent mot 49 procent av rösterna och det tack vare en jättelik smutskastningskampanj och fake news, den värsta i Bolivias historia. Det är denna höger som är odemokratisk. De söker ständigt formler för att hindra att den ende ledaren som kan behålla sammanhållningen och enheten i sektorer så heterogena som MAS-IPSP från att ställa upp.

Vad ska vi göra? För det första fortsätta att fördöma den brutala statskuppen som kostat så mycket blod. Fördöma alla brott mot de mänskliga rättigheterna. Arbeta för att Evo Morales ska kunna återvända till Bolivia för att kunna sammanföra de olika grupperna och intressena som finns i MAS, inklusive den lagstiftande församlingen.

För det andra, åter höja fanan för det som var grunden för förändringsprocessen och som aldrig borde sänkts. Kandidaterna bör vara de som varit med från början. Kärnan som aldrig sviker, de som kämpat på gatorna mot kuppen och som varit trogna Evo även när allt rasade.

V i ska vara klara över att de inte genomfört en statskupp, på initiativ och med hjälp av USA, bara för att överlämna makten till MAS i april efter nyval. Kuppmaakarna kommer inte lämna makten frivilligt. Det är därför nödvändigt att förbereda sig för att ta sig igenom öknerna, som kirchnerismen i Argentina gjort, eller det som correismen gör i Ecuador [efter vänsterpresidenterna Kirchner i Argentina och Correa i Ecuador]. Det gäller att göra motstånd i parlamentet, att förskansa sig på landsbygden och vinna så många byar och städer som möjligt, och ännu en gång visa att MAS-IPSP är den största politiska kraften i landet.

Det blir kanske nödvändigt att diskutera ifall statskuppen var resultatet av för mycket demokrati, som hindrade många från de historiskt privilegierade klasserna att, som de alltid tidigare kunnat göra, nå toppositioner. Det då dessa inte automatiskt längre hade tillgång till dem. Men det som det inte råder något tvivel om är att kuppen är en del av en imperialistisk strategi där naturgas, och framförallt litium, spelar en stor roll.

Katu Arkonada (aktivist i MAS), La Jornada (Mexiko) 191207

Bolivia: la hora de la autocrítica